निर्मथ्यानीकवदिष्ट्यर्थमित्यग्नौ विकृत्येष्टिः कर्मापवर्गान्ता कर्तव्या ।

मरुद्भ्यः सांतपनेभ्यो मध्यन्दिने चरुः ॥३॥ ततः पुनः सांतपनेष्ट्यर्थमग्नौ विकृत्य · मध्यन्दिनकालस्यातिसूक्ष्मत्वात्प्रधानयागमात्रं तत्र कर्तव्यम् · अथवा मध्यन्दिनशब्देन त्रिमुहूर्ता[त्मकालस्योक्तत्वा]त्सकलस्याप्यनुष्ठानम् अनेकदेवतत्वाच्चतुर्धाकरणाभावः अन्यत्सर्वं भवत्येव ।

समिष्टयजुरन्तं भवति ॥४॥ सांतपनीयाकर्म · गृह्यमेधीये (२.५.३.५) सैव स्तीर्णा वेदिर्भवतीति सांतपनीयाबर्हिषा स्तीर्णैव वेदिः श्रूयते अतोऽत्र बर्हिर्होम उत्क्रष्टव्यः · तदुत्कर्षे च तत ऊर्ध्वस्य प्रणीताविमोकादिकर्मापवर्गान्तस्यापि उत्कर्ष एव युक्तः क्रमानुरोधात् ।

बर्हिरनुप्रहरणवर्जं वा ॥५॥ अथवा बर्हिरनुप्रहरणं बर्हिर्होममात्रं वर्जयित्वान्यत्सर्वं ब्राह्मणतर्पणप्रैषतर्पणकर्मापवर्गान्तं समापनीयम् · आपस्तम्बकठमानवसूत्रेषु चायमेव पक्ष उक्तोऽस्ति । अत्र केचिदाहुः · सांतपनीयाꣳ सꣳस्थाप्येति (३१) सूत्रे गृह्यमेधीयान्ते [सं]स्थायुक्तपदार्थविधानाद्ब्राह्मणतर्पणं स्थाप्यते तदर्थः प्रैषोऽपि तदुत्तरकालीनत्वात्कर्मापवर्गा च · एवं च सति पदार्थचतुष्टयस्योत्कर्षो भवति बर्हिर्होमः ब्राह्मणतर्पणप्रैषः ब्राह्मणतर्पणम् नमः कृतायेति च । केचिच्च बर्हिर्होमवर्जितं प्रणीताविमोकादि नमः कृतायेत्यन्तं सर्वं कुर्वन्ति अपरे तु बर्हिर्होमादि सर्वमपि आपयन्ति ।

इध्मस्थाने शकलपरिधि निधाय मरुद्भ्यो गृह्यमेधिभ्यः सायं चरुः पयसि ॥६॥ इध्मस्थाने प्रणीताभ्योऽपरस्यां दिशि शकलपरिधि निधाय अनियतसंख्यान्यलाशादियज्ञियवृक्षशकलान्प्राकृतान्परिधींश्च सादयित्वा · पयसि श्रपणसाधनभूते । तस्यावृत्सैव स्तीर्णा° निदधतीति श्रुतेः (२.५.३.५) · अत्र हरिस्वामिनः · तस्य गृह्यमेधीयस्यावृत् परिकर्म वक्ष्यतऽइति शेषः · सैव स्तीर्णा वेदिरिति सांतपनीयवेद्यां गृह्यमेधीयं विदधत्सांतपनीयातन्त्रमध्ये गृह्यमेधीयविधिं दर्शयति एवं हि स्तीर्णायामेव वेदौ शक्यते गृह्यमेधीयं कर्तुम् वेदिबर्हिर्न क्रियतऽइति तस्मिंश्चाक्रियमानेऽपरेऽपि पदार्था उत्कृष्यन्ते ततश्च सामर्थ्यात्तन्त्रमध्ये विधानमेतदापद्यते · न च सांतपनीयाबर्हिःप्रहरणमात्रप्रतिषेध एवायं विज्ञायते प्रतिषेधाभावात्